

ACC. N:R M. 14818:1-5.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Karl Andersson, Kalvsvik*
Härad: *Kinnaröd* Berättare: *A. Elmkvist*, "
Socken: *Kalvsvik* Berättarens yrke: *vagnmakare*
Uppteckningsår: *1959* Född år *1878* i *V. Forsås*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fordon, deras bruk och anskaffning. s. 1-5.

Lu F 108.

11

ACC. N:R M. 14818:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

lug 108
1

För femtio år sedan då jag var 10 år gammal
och jag är uppväxt på gård skall jag här seera
på vagnar som jag både sett, men till
stor del ej användes nu

På en gård fanns alltid en finsvagn med
fjäderar kallad fjädersvagn. En vagnmakare
tog på den tiden 30 kr för ett vagnstjär
smulken tog 50 för beslog, den vagnen
målades på den tiden grön men längre
fram gul, på häckens sidor var alltid
utskuret något för prydnad en krangel
eller dylikt olika för olika mästare
målaren målade utskuret alltid i
mönster, sätet var utskuret med
infyllda lomma bräder de kallades fylldbräde
Denna vagn var högtidsvagn och användes
till kyrkvagn och kalas.

Så användes en liten vagn utan fjäderar

men med en liten fjädring på bröstet som
användes till lättare körsel, då de körde
efter till i Ronneby, eller kvarn, som
kallades enspännare eller pinnakaret.

Så fanns det arbetsvagnar med mindre
hjul fram och större bak, de båda
vagnarna hölls i hop av en trälängda
för olika körsel, den användes till all
körsel, med olika hästar, en för gödsel
en hökarz för tv, en flatbottnad tillred
alla hjul var bestagna av järn,

Min Morfar Mungnus Johansson Källeberg
född 1834 hade en vagn utan bestag
utan bara trähjul,

Kärror användes förr för lätta långresor
en gästgivare här Petter Samuel Johanson
Kråketorp Kalusvik, han körde många
resor till Ekokholm, han körde i bland

3)
Tolv mil om dagen han var född omkring
1830. Postfösare hade alltid kärra med
två hjul för sin postväska, för det var
lätt-åk och kunde köra fort för eventuellt
överfall.

Arbetskälkars användes mycket mer
förr än nu, de är utträngda av bilvagnar.
De kan ej användas nu för vägtransport
för vägarna skrapas och sandas nu.

De användes nu bara för skogskörslar.
Arbetskälkarnas typ skall ses en
enkel teckning.

förr användes i skogen en kälke som
kallades klubbdräng den obeslagen och
otvunlig användes mest till oear.

Den användes alltid ökkälkar en liten
kälke med två hjul fjädervagnen med
över den en fin häck, användes bara

4)
Bilfinanskning med säte och fällor till
och fotsock
Barkaffning av vagnar och kälkar var
beställningar hos vagnmakare, och köpte
träarbetet av dem, och sedan var det för
beställaren att sitta vid medlen med
järnarbetet, De vagnmakare på denna
ort var P. Elmkvist som 81 år blev arbetar
än med arbetskälkar vid beställning
och så var det Gustav Andersson död 1948
så var det en bonde Petter Karlsson i
Bjässgård har och tre röner garde vagnar
och kälkar på vintern då de gj. hade arbete
med jordbruket, de hade det som binäring
hinga som garde mer än de som var beställd
reste till vintermarkanden i Växjö och
såld, likaså även vagnar, varje mäslare
hade sin särskilda modell på vagnar

och kälkar ävensom varge smed med
sitt beslag, så att var och en kunde
se var den var tillverkad på typer.
Det skilde sig ej så mycket, och under
vagnen skrev alltid mästaren sitt namn.
En fin låå åkvagn var priset vid 1907
med trä och beslag och målning 105 kr
utan lyuar och fettsack.

Vagnmateriet har gått bortost tillbaks.
Det är nu bara nämnda Eklövskvist
och hans son som är de enda i Kalusvik
som kan göra en vagn och kälkar som de
skall vara, vid år 1910 var här flera mästare
men är bara de nämnda igen, inga nya
har fått yrket för det är ej lönsamt i
stor skala.

Adressen till den siste mästaren

är O. Eklövskvist Kalusvik

han är 81 år